

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 Bütçe yılı Kesinhesabına ait Uygunluk Bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresiyle Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 yılı Kesinhesabı hakkında Kanun tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (1/107, 3/455)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 Bütçe yılı Kesinhesabına ait Uygunluk Bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi (3/455)

T. C.

Sayıştay

22 . XII . 1949

Sayı { U. 305686
H. 2452

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1944 Bütçe yılı Kesinhesabına ait Uygunluk Bildiriminin ilişik olarak sunulduğuna en derin saygularıyla arzeylerim.

Sayıştay Başkanı
S. Oran

Uygunluk Bildirimi

1. Anayasa ve Muhasebei Umumiye Kanunu hükümleri gereğince Ulaştırma Bakanlığından Sayıştaya gönderilen Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1944 Mali yılı Kesinhesap ve Bilânçosu, Sayıştayca incelenip yargılanmış olan muhasip idare hesabıyla karşılaştırılmış ve görülen farklar bağlı cetvelde gösterilmiştir.

2. 1944 yılı idare hesabının yargılanması sırasında; yekûnu milyonlara baliğ olan tesisat, muharrik ve müteharrik edevat ve demirbaş eşya ile stok malzemenin miktar ve kıymetleriyle bunların ertesi yıla yapılan devirlerinin usulen teşkil olunacak heyet marifetiyle yapılacak tadat sonunda tanzim kılınacak mazbatalarla teyit ve tevsiki lâzımgeldiği halde sözü edilen tesisat, edevat ve demirbaş eşya ile malzemenin sene sonunda tadatlarının yapılmadığı ve geçmiş yıllarda da bu lâzimeye riayet olunmadığı anlaşılmış ve bu bapta sepkeden işara cevaben Ulaştırma Bakanlığından alınan 12 . X . 1948 tarih ve 45136 - 48/38022 sayılı tezkerede; sabit kıymetler, muharrik ve müteharrik edevat, demirbaş eşya, stok malzeme ve sairinin miktar ve kıymetlerini gösterir tadat mazbatalarının tanzimine maddeten imkân görülmediği, ancak bilânçonun aktiflerini teşkil eden bu kıymetlerin mazbut ve devamlı surette teftişe tâbi kayıtlara bağlandığı ve bunların kontrol ve teftişinin tekâmülüne gayret edileceği ve bu yolda önümüzdeki yıllarda daha semereli sonuçlar verecek etüdler yapılmakta olduğu bildirilmiştir.

3. Bilânço ile kâr ve zarar hesaplarında gösterilen rakamların kabule şayan bulunduğunu arz ederiz.

22 . XII . 1949

Sayıştay Başkanı S. Oran	D. : 1 Başkanı F. Eke	D. : 2 Başkanı Y. Z. Aslan	D. : 3 Başkanı E. Bakuy	D. : 4 Başkanı M. A. Apak	
Üye M. Menemencioglu	Üye M. I. Erenli	Üye F. Özbudun	Üye A. Âli Hemen	Üye A. R. Ögel	Üye A. K. Arıçay
Üye F. Aktulga	Üye A. T. Dengel	Üye F. Işık	Üye F. Beşkardeş	Üye V. H. Payver	Savcı E. Arkun

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 yılı Kesinhesabı hakkında Kanun tasarısı (1/107)

T. C.

27 . XII . 1946

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 703, 6/3120

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1944 yılı Kesinhesabı hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 19 . XII . 1946 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısının ilişkileriyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

R. Peker

GEREKÇE

Devlet Demiryolları ve Limanları İdarei Umumiyesinin Teşkilât ve Vezâifine dair olan 1042 sayılı Kanunun değiştirilmesi hakkındaki 1483 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince bu idarenin hazırlaması gereken 1944 Bütçe yılı Kesinhesabı İnşaat Dairesinin 1818 sayılı Kanunla Bayındırlık Bakanlığına bağlanması dolayısıyla yalnız işletme hesabını ihtiva etmekte bulunmuş ve aşağıdaki bölümlerden terekküp etmiştir.

1. Kesinhesap Kanunu tasarısı
2. Ödenek cetveliyle gider kesinhesap cetveli (A cetveli)
3. Gelir kesinhesap cetveli (B »)
4. İdari nakliyat hesabı
5. İşletme hesabı («A» Devlet Demiryolları «B» Dağdat Demiryolu)
6. Kâr ve zarar hesabı
7. Bilânço ve sermayenin bir senelik artışını gösterir beyan cetveli

I - 1944 Bütçe yılı harcamaları (140 989 521) lira (25) kuruşa bâliğ olmuştur. Bu harcamaların :

a) (126 076 746) lira (32) kuruşu

1944 yılı Bütçesine konulan

130 161 600 lira

4734 sayılı Kanunla verilen

2 106 000 lira ekleme

cezan 132 267 600 lira ödeneye mukabil;

b) (6 084 683) lira (66) kuruşu Bütçe Kanununun 5 nci maddesi gereğince;

c) (5 114 835) lira (84) kuruşu 4599 sayılı Kanunun uygulanmasından doğan giderleri karşılamak üzere 4734 sayılı Kanunla verilen (4 850 000) lira olağanüstü ödeneye dayanılarak;

ç) (2 140 074) lirası 4620 sayılı Kanunun 8 nci ve 9 ncu maddelerine uyularak;

d) (1 573 181) lira (43) kuruşu Bütçe Kanununun 7 nci maddesi gereğince harcanmıştır.

Gider bütçesinin :

a) 6 nci tahmil, tahliye ücret ve masrafları faslının (3 750 000) lira ödeneğine mukabil (658 600.57) lira fazlasiyle (4 408 600.57) lira:

b) 10 ncu faslın 4 ncu reddiyat ve aidat maddesinin (50 000) lira ödeneğine karşı (896 710.13) lira fazlasiyle (946 710.13) lira.

c) II nci faslın 3 ncu mahkeme borçları maddesinin (40 000) lira ödeneğine karşı (17 870.73) lira fazlasiyle (57 870.73) lira harcanmıştır. Fazla harcamalar Bütçe Kanununun 7 nci maddesine dayanmaktadır.

2. Trabzon - İran Hudut Transit yolu Otobüs ve Kamyon İşletmesinin :

Gideri	213 321.70	lira
Geliri	86 172.74	»
Açığı	127 148.96	liradır

3. Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 Bütçe yılı gider tediyeleri (140 869 521) lira (25) kuruş ve geliri (132 155 472) lira (10) kuruştur. Bu rakamlara göre bu yıl açığı (8 714 049) lira (15) kuruştur.

4. İşletme emsali :

	Gider Lira	Gelir Lira	Emsal Lira
İşletme	136 528 376.90	132 155 472.10	103.30
Satınalma taksitleri.	4 341 144.35		
	140 869 521.25	132 155 472.10	106.59

Sayıştay Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Sayıştay Komisyonu
Esas No. 1/107, 3/455
Karar No. 20

7 . II . 1950

Yüksek Başkanlığa

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1944 Bütçe yılı Kesinhesabı hakkında Başbakanlığın 27 . XII . 1946 gün ve 71-703/6-3120 sayılı yazısıyla teklif olunan Kanun tasarısı Sayıştayın Uygunluk Bildirimiyle birlikte ve Sayıştay Başdenetçisi Nihad Başakar ve Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğünün temsilcisi hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Uygunluk Bildirimi:

1. Sayıştay tarafından düzenlenmiş olan Uygunluk Bildiriminin 1. fıkrasında, 1944 Bütçe yılı Kesinhesabı ile bilânçosunun Sayıştayca incelenip yargılanmış olan Sayman idare hesabıyla karşılaştırılarak görülen farkların bağlı cetvellerde gösterilmiş olduğu beyan edilmiştir. Buna nazaran yapılan incelemede:

Kesinhesapta yazılı ödenekler, giderler ve tahsilâtın Uygunluk bildiriminde yazılı miktarlara toplam itibariyle uygun olduğu ve ancak giderlerde bölümler arasında 1 161 lira 28 kuruş mübâyet mevcut olduğu anlaşılmıştır.

Uygunluk Bildiriminde yazılı tediye miktarları Sayman idare hesapları üzerinde Sayıştayca belgelere dayanılarak yapılan incelemeler ve yargılamalar sonucunda tesbit edilmiş olduğu cihetle Komisyonumuzca, Uygunluk Bildiriminde yazılı miktarlar gider olarak kabul edilmiş ve bağlı cetveller ona göre düzenlenmiştir.

2. Uygunluk Bildiriminin 2. fıkrasında:

1944 Yılı idare hesabının yargılanması sırasında, yekûnu milyonlara bağlı olan tesisat, muharrrik ve müteharrrik edevat ve demirbaş eşya ile stok malzemenin miktar ve kıymetleriyle bunların ertesi yıla yapılan devirlerini usulen teşkil olunacak heyet marifetiyle yapılacak tadat sonunda tanzim kılınacak mazbatalarla teyit ve tevsiki lâzımgeldiği halde sözü edilen tesisat, edevat ve demirbaş eşya ile malzemenin yıl sonunda tadatlarının yapılmadığı ve geçmiş yıllarda da bu lâzimeye riayet olunmadığı anlaşıl原因 olarak Ulaştırma Bakanlığına yazıldığı ve alınan 12 . X . 1948 gün ve

45136 - 48/38022 sayılı cevapta; sabit kıymetler muharrrik ve müteharrrik edevat, demirbaş eşya, stok malzeme ve sairinin miktar ve kıymetlerini gösterir tadat mazbatalarının tanzimine maddeten imkân görülemediği ancak bilânçonun aktiflerini teşkil eden bu kıymetlerin mazbut ve devamlı surette teftişe tâbi kayıtlara bağlandığı ve bunların kontrol ve teftişlerinin tekâmülüne gayret edileceği ve bu yolda önümüzdeki yıllarda daha semereli sonuçlar verecek etütler yapılmakta olduğu bildirildiği dermeyan kılınmıştır.

Ayrıca Genel Müdürlüğün komisyonunda hazır bulunan temsilcisi tarafından, 1483 sayılı Kanununun 12. maddesinde, idare Kesinhesabının ihtiva edeceği hesaplar meyanında sermaye hesabından da bahsedilmiş ise de, Sayıştay Uygunluk Bildiriminde yazılı hususların yerine getirilmesi icabedeceğine dair bir hüküm mevcut olmadığı beyan edilmiştir.

Esas itibariyle bu kanun hükmü, buna bağlı devir ve tadat gibi hususların ifasını zaruri kılmakta olduğundan idarece yapıldığı bildirilen etütlerin bir an önce ikmalî ve gereken işlemlerin yapılması komisyonumuzca temenniye şayan görülmüştür.

Yukarda arzolunan sebeplere ve kabul edilen gider, gelir ve ödenek miktarlarına göre ve idarenin blânçosuyla kâr ve zarar hesabının tasdikı hakkında bir madde eklenmek suretiyle düzenlenmiş bulunan kanun tasarısı Kamutayın yüksek tasvibine arz edilmek üzere sunuldu.

Sayıştay Ko. Başkanı	Sözcü	Kâtip
Kastamonu	Niğde	Yozgad
<i>Â. Toközlü</i>	<i>F. Erer</i>	<i>K. Erbek</i>
Bilecik	Bolu	Çankırı
<i>Dr. M. Suner</i>	<i>C. Özçağlar</i>	<i>A. İ. Zeyneloğlu</i>
Kütahya	Muğla	Siird
<i>M. İspartalıgil</i>	<i>A. Çakır</i>	<i>S. Çelikutğ</i>
		İmzada bulunmadı
	Tokad	
	<i>M. Lâtifoğlu</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 Bütçe yılı Kesinhesap Kanunu tasarısı

MADDE 1. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1944 Bütçe yılı harcamaları bağlı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (140 869 521) lira 25 kuruştur.

MADDE 2. — Adı geçen Genel Müdürlüğün aynı yıl tahsilâtı bağlı (B) cetvelinde gösterildiği üzere (132 155 472) lira 10 kuruştur.

MADDE 3. — Gelecek yıllarda mahsubu yapılmak üzere «3010» sayılı Kanun uyarınca avans olarak verilen ve (A) cetvelinde ayrı bir sütunda gösterilen (120 000) lira ödenekten mevkuf tutulmuştur.

MADDE 4. — Bir yıl içindeki Bütçe harcamalarının düşmesinden sonra ödenek artığı kalmış olan (5 926 017) lira 84 kuruş yok edilmiştir.

MADDE 5. — Sözü edilen Genel Müdürlüğün bu kanuna bağlı 1944 Bütçe yılı bilanço ve kâr ve zarar hesabı onanmıştır.

MADDE 6. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

Başbakan Devlet Bakanı Devlet Bakanı
R. Peker Başb. Yardımcısı M. A. Renda
M. Ökmen

Adalet Bakanı Millî Savunma Bakanı
Fuad Sirmen C. C. Toydemir

İçişleri Bakanı Dışişleri Bakanı Maliye Bakanı
Ş. Sökmensüer H. Saka H. N. Keşmir

Millî Eğitim Bakanı Bayındırlık Bakanı
R. Ş. Sirer C. K. İncedayı

Ekonomi Bakanı Sa. ve So. Y. Bakanı
T. B. Balta Dr. B. Uş

Gümrük ve Tekel Bakanı Tarım Bakanı
T. Coşkan F. Kurdoğlu

Ulaştırma Bakanı Ticaret Bakanı Çalışma Bakanı
Ş. Koçak A. İnan Dr. S. Irmak

SAYIŞTAY KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1944 Bütçe yılı Kesinhesap Kanunu tasarısı

MADDE 1. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1944 Bütçe yılı gideri ilişik (A) işaretli cetvelde gösterildiği gibi 140 869 521 lira 25 kuruştur.

MADDE 2. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1944 yılı geliri ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği gibi 132 155 472 lira 40 kuruştur.

MADDE 3. — Gelecek yıllarda mahsubu yapılmak üzere, 3010 sayılı Kanun gereğince avans olarak verilen ve (A) cetvelinin ayrı bir sütununda gösterilen 120 000 lira ödenekten mevkuf tutulmuştur.

MADDE 4. — Ödenekten yılı içinde harcanmayan ve (A) cetvelinin ayrı bir sütununda gösterilen 5 926 017 lira 84 kuruş yok edilmiştir.

MADDE 5. — Adı geçen Genel Müdürlüğün 1944 yılı bilançosuyla kâr ve zarar hesabı onanmıştır.

MADDE 6. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

A - CETVELİ

B.	Ödeneğin çeşidi	Ödenekler		Giderler		3010 sayılı Kanun gereğince alınan avans		Yok edilen ödenekler	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
1	Ücret ve yevmiyeler	21 556 243		21 098 213	80			456 867	92
2	Harcırahlar	814 000		604 088	55			209 911	45
3	Eenebi mütehasşislarla memur ve müstahdemlerin ve talebelerin masrafları	355 000		285 576	46			69 423	54
4	Tâli ücretler	2 700 000		2 296 844	84			403 686	44
5	Memur ve müstahdemlere ve ailelerine yardım	5 921 799		4 786 686	97			1 135 112	03
6	Tahmil ve tahliye ücret ve masrafları	4 408 600	57	4 408 600	57			0	
7	İşletme müstehlek malzemesi ve masrafları	28 416 500		28 161 767				254 733	
8	Bakım ve teedit masrafları	47 686 520		47 365 988	71			321 161	29
9	Eenebi demiryolu tesisatının istimplâk ve üçüncü şahısların hizmetleri	1 901 000		1 066 116	50			834 883	50
10	Her nevi vergiler, maddî mükellefiyetler ve zarar ziyan tazminatı	1 172 110	13	1 100 776	73			71 333	40
11	Müteferrik masraflar	650 070	73	627 022	93			23 047	80
12	satın alınan demiryol ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları masrafları	4 598 000		4 341 144	35			256 855	65
13	Demirbaş tezyidi	3 150 000		2 004 869	46			1 145 130	54
14	İnşaat ve tesisat masrafları	3 050 000		3 040 816	65			9 183	35
15	3247 ve 3319 sayılı Kanun mucibince mubayaa edilecek muharrik ve müteharrik edevat bedeli ile Gümrük Resmi ve sair masrafları	0							
16	3980 sayılı Kanun gereğince yapılacak masraflar	737 500		472 887	94			264 612	06
17	4515 sayılı Kanun gereğince girişilecek taahhütler	4 850 000		4 366 476	59	120 000		363 523	41
18	Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi masrafları	319 710		213 321	70			106 388	30
19	1715 sayılı Kanununun 8 nci maddesi gereğince Cumhuriyet Merkez Bankası itfa karşılığı	1 288 728		1 288 728					

B.	Ödeneğin çeşidi	Ödenekler		Giderler		3010 sayılı Kanun gereğince alınan avans		Yok edilen ödenekler	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
H.	4515 sayılı Kanun hükümlerinin kısmen veya tamamen tatbikına imkân elde edilmeyen hallerde bu kanun mevzuuna dâhil hizmetler	6 084 683	66	6 084 683	66				
A.	6 4599 sayılı Kanununun tatbiki masrafları	5 115 000		5 114 835	84			164	16
H.	4620 sayılı Kanununun 8 ve 9 ncu maddeleri gereğince yapılacak yardımlar	2 140 074		2 140 074					
Toplam		146 915 539	09	140 869 521	25	120 000		5 926 017	84

B - CETVELİ

B	M.	Gelirin çeşidi	Bütçede yazılı muhameminat		Tahsilât	
			Lira	K.	Lira	K.
1		Demiryolları işletme geliri				
	1	Yolcu	44 000 000		40 783 307	82
	2	Bagaj	1 000 000		905 261	36
	3	Mesajeri	950 000		693 170	27
	4	Seyriseri	6 300 000		7 314 581	70
	5	Seyrihafif	68 000 000		68 338 655	90
	6	Muhtelif hasılat	3 500 000		5 226 506	22
2	1	Haydarpaşa liman ve rıhtım gelirleri	2 400 000		3 139 580	
	2	Derince Limanı gelirleri	400 000		234 464	72
	3	İskenderun Limanı gelirleri	860 000		798 864	03
	4	Mersin Limanı gelirleri	400 000		332 778	09
	5	Samsun Limanı gelirleri	221 600		471 345	16
	6	İskeleler limanı gelirleri	300 000		511 115	15
3		Sıhhiye tevkifatı	790 000		895 813	12
4	1	İstimalden iskat edilen vagon, lokomotif ve hurda demirler satışı	20 000		13 247	80
	2	Pansiyon gelirleri	3 000		11 889	11
	3	Sanat okulu gelirleri	90 000		85 945	91
4	4	İdareye ait binalardan alınacak kiralar	100 000		126 452	63
	5	Faiz ve akça farkları	180 000		119 861	09
	6	Müteferrik hasılat	447 000		2 066 459	58
5		Trabzon - İran Otobüs ve Kamyon İşletmesi gelirleri	200 000		86 172	74
Toplam			130 161 600		132 155 472	40

Menkul kıymetler	489 215 00			
Kıymetli evrak	2 413 50			
			2 521 543 90	
İştirâklerimiz :			34 306 76	
Hazine			222 289 162 20	
Bütçeden ödenecek vâdeli borçlar			2 959 951 61	
Muhtelif borçlular			27 035 831 64	
Kâr ve zarar			63 027 691 23	
		Toplam	983 881 153 62	Toplam 983 881 153 62

1944 Bütçe yılı kâr ve zarar hesabı

B o r ç		A l a c a k		
	Lira	K.		
İşletme gideri	126 617 856	52	İşletme geliri	124 071 334 44
Satılmalma taksitleri	4 341 144	35	Muhtelif	2 072 121 40
İtfa sermayesi	6 990 790	50	1945 yılına müdevver zarar	63 027 691 23
Tecdit sermayesi	4 682 085	30		
Muhtelif	196 119	10		
1943 yılından müdevver zarar	46 343 151	30		
	189 171 147	07		189 171 147 07